

37.205

ADOPTION OG SAMFUND

LANDSFORENINGEN AF ADOPTANTER

ÆRGANG 4, JUNI 1980, NR. 4.

Adoption og Samfund. Landsforening for adoptanter. Medlemskab kr. 140,- årligt. Abonnement på medlemsbladet kr. 85,- årligt. Giro 2 14 31 35.

HOVEDBESTYRELSEN:

Formand:

Poul Skov Christensen
Strandhaven 29, 4400 Kalundborg.
Tlf. 03 - 51 48 55.

Næstformand:

Erik Heine Nyfeldt
Lergravsvej 15, 4.tv. 2300 København S.
Tlf. 01 - 58 29 97.
Sommer: Valhallavej 13, Drøsselbjerg, 4200 Slagelse.
Tlf. 03 - 55 82 36.

Kasserer:

Sven Bengtson
Bakkegårdsvej 59, 9830 Tårs.
Tlf. 08 - 96 15 49.

Redaktør:

Gerda Skovmand Madsen
Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.
Tlf. 06 - 68 27 61.

Sagsbehandler:

Lone Schmidt-Jørgensen
Niels Juuls Alle 36, 5250 Odense SV.
Tlf. 09 - 11 67 03.

Margit Riberholt

Pebbelparken 38, Stjær, 8464 Galten.
Tlf. 06 - 95 03 31.

Sekretær:

Ib Jacobsen
Guldøjevænget 81, 5260 Odense S.
Tlf. 09 - 15 00 46.

Juridisk sagkyndig:

Poul Gudberg
Sankelmærksvej 40, 8600 Silkeborg.
Tlf. 06 - 82 99 00.

Suppleanter:

Jørgen A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Torben Bang-Jensen

Kløvermarksvej 9, 2.th., 8300 Odder.
Tlf. 06 - 54 45 77.

LOKALFORENINGER.

Aarhus og Vejle Amter:

Inga Kandborg
Bragesvej 8, 8230 Åbyhøj.
Tlf. 06 - 15 32 55.

Fyns Amt:

Ole Dyrvig
Egernvænget 43, 5800 Nyborg.
Tlf. 09 - 31 44 38.

Københavns Amt og Roskilde Amt:

Københavns kommune, Frederiksberg kommune og Bornholms Amt:

Lis Sørensen
Ejbydalsvej 49, 2600 Glostrup.
Tlf. 02 - 45 46 92.

Viborg Amt:

Bjarne Hansen,
Ulriksdalsvej 13, 8800 Viborg.

Nordjyllands Amt:

Arne Christiansen
Jasminvej 18, 9870 Sindal.
Tlf. 08 - 93 59 41.

Sønderjyllands og Ribe Amt:

J.A. Simonsen
Kløvervej 1, 6500 Vojens.
Tlf. 04 - 54 21 42.

Adoption og Samfund:

Udkommer 10. januar, 10. marts, 10. april, 10. juni, 10. september,
10. oktober, 10. november og 10. december.

Dead-line for meddelelser d. 26. i måneden forud for udgivelsesdatoen.
Redaktion: Ndr. Ringvej 9, 8850 Bjerringbro.

Redaktionsmedlemmer: Inger Nielsen, Engparken 15, 8362 Hørning,
Elin Vejs-Pedersen, Tingvej 2A, 8210 Aarhus NV.

Ansvarsh. redaktør: Gerda Skovmand Madsen.

2

ADOPTIONSKURSER

Jeg var initiativtager til at afholde adoptionskurser på Nørgaards Højskole i Bjerringbro i 1976, 77 og 78. Succes'en var overordentlig stor i 1976 og 77, mens kun få meldte sig i 1978. Årsagen hertil var formentlig, at jeg ingen muligheder havde for at annoncere. Der er efterhånden en stigende interesse for sådanne kurser. I forbindelse med at det bliver mere og mere almindeligt og efterhånden meget populært at tage på familiekurser i sommerferien, kunne man godt tænke sig at flere og flere adoptivfamilier overvejer muligheden af et adoptionskursus igen.

Hvis et sådant skulle genskabes, hvad jeg da nok synes, der kunne være et behov for, skal man sige til i tide.

Jeg vil gerne stille min viden til rådighed og evt. også arrangere et, men det skal påbegyndes i meget god tid. De fleste højskoler har lagt deres undervisningsplan for 1981.

Er der imidlertid interesserede, ville det glæde mig meget at få et par ord eller en telefonopringning. Jeg ville så starte en navneliste, som jeg i løbet af nogle måneder vil kontakte for at få noget at vide om, hvilke ønsker m.m. man havde.

Adoptionskurset 1977 var så vellykket at gruppen ønskede at træffes igen. Det skete i efteråret 1977, og nu har efterhånden så mange tidligere deltagere meldt sig med interesse for at mødes påny.

Vi påtænker at mødes i efteråret en lang week-end et eller andet sted i Jylland.

Jeg er selv med i en svensk adoptantgruppe, der i år mødes for 6. gang. Denne gang på Öland.

Gerda Skovmand Madsen

BREVE FRA LÆSERNE.

Til Gerda Skovmand Madsen.

Vedr. dit indlæg i nr. 2, 1980 om adoptivbørn og sprog.

Hvordan kan du som pædagog dog få dig selv til at presse dit barn til det boglige?

Jeg tror, du selv er med til at skabe problemerne - du kan ikke tiltvinge din datter evner, som hun ikke har. Som du selv skriver, er hun meget dygtig til de mere praktiske fag - sats dog på det! - Den måde, som du presser hende frem på, når du ingen vegne med.

Du har opstillet en standard, hun ikke kan leve op til - hvilket absolut ikke er med til at udvikle hendes boglige forfø-
en.

Er det ikke ligeså meget for at tilfredsstille dig selv ud ad til overfor andre mennesker? - der er ikke nogen, der skal kunne sige om dit barn, at hun ikke kan klare sig i skolen. - Vær du glad for din datters praktiske evner, for hvis vi allesammen kun havde boglige (sprog) evner, var det ikke et grundlag, et samfund som vort ville kunne eksistere på!

Med venlig hilsen
Inga Kristensen.

Tak for indlægget.

Det drejer sig ikke så meget om mine personlige problemer som om det generelle. Jeg har siden jeg skrev indlægget været i forbindelse med tre familier med adoptivbørn, der er kommet hertil omkring og efter 3 års alderen fra enten et institutionsmiljø eller et miljø, der er fattigt på stimulation i sproglig henseende.

Der sker nemlig det, at børn, der lever i sprogfattige miljøer, ikke lærer at bruge sproget, men andre midler. Der findes et eksempel beskrevet i Eva Hultengrens Socialpsykologi, hvor psykologerne Luria og Judovic undersøgte et enægget tvillingepar, der var langt tilbage i sproglig udvikling. De få ord, de havde, var tilstrækkelige til, at de kunne få deres fysiske behov tilfredsstillet.

Aktivitets- og sociale behov fik de tilfredsstillet hos hinanden. De stillede ikke krav om en sproglig udvikling. Tvillingerne blev skilt ad og sat i hver sin børnehave. Relativt hurtigt derefter udviklede de sig sprogligt, da legen med de andre børn krævede, at de kunne tale. Der er bl.a. en sammenhæng mellem sproglig udvikling og problemløsning. Den er nødvendig i leg med andre børn.

Ved sidste redaktionsmøde kom vi til at diskutere sprogproblemet. Og vi blev enige om, at sige noget om det igen: Børn, der tilbringer tiden fra deres 18. mdr.s alder til 3 års alderen i et sprogfattigt miljø, som f.eks. et børnehjem kan være, får vanskeligheder på et senere tidspunkt efter overflytningen til f.eks. Danmark.

De har ikke nået at få et tilstrækkeligt stort ordforråd, som er anvendeligt, og når de kommer til et nyt land og skal lære et nyt sprog, skal de begynde på ordopsamlingen igen. Jeg tror, det kan sammenlignes med vi andres hastige udtale på udenlandske sprog, som vi ikke kender tilstrækkeligt, men er nødt til at tale. Børnene har for det første næppe kunnet deres eget sprog ordentligt, men lærer til gengæld heller ikke deres nye sprog ordentligt. Hukommelsen påvirkes også af den manglende sproglige udvikling. Det er svært at huske, hvad ting hedder, navne på personer m.m.m. Den sproglige udvikling har også noget at gøre med, hvor god en motorik børnene har. Men det gælder nok i højere grad danske børn end udenlandske adop-

tivbørn, da de fleste jeg har set, har været meget dygtige og veludviklede motorisk.

Skal jeg gå nærmere ind på mit personlige problem i håb om, at det har generel interesse, kan jeg sige, at jeg ikke var tilhænger af at skulle læse lektier for et barn i 1. og 2. klasse. Imidlertid fangede klasselæreren mig en dag ved at sige: De andre børn sukker fortvivlede hver gang hun skal høres, fordi hun aldrig har læst.

På det tidspunkt mente ingen, der var noget i vejen. Jeg gik naturligtvis i gang med at læse lektier med hende. Langsomt gik det op for mig, at hun havde sværere ved det end normalt. Jeg henvendte mig gentagne gange til skolen, men der mente man ikke, hun havde større vanskeligheder end mange andre børn. Det skyldes, ved jeg nu, at hendes hukommelse for læst tekst er god. Hun kan læse det allermeste af en tekst, hun har hørt, og hun er ret så sikker, når hun selv har læst den et par gange og fået hjælp til det. Men hun kan ikke læse en bog, som hun ikke kender!

Jeg har læst meget for hende. Længe har det været billedbøger, men jeg har længtes efter at læse rigtige bøger. Men der har jeg opdaget, at hun forstår ikke bøgerne, hvis der ikke er billeder. Jeg skal derfor jævnligt standse op og snakke med hende om teksten.

Så derfor, hvis man har børn, der muligvis har et sprogligt problem, så læs for dem. Men sørg for med korte mellemrum at snakke om teksten. Børn kan sagtens lulle sig ind i hyggen og varmen på mors eller fars skød til lyden af den kendte stemme, og oplæsningen er hvad hensynet til sprogudviklingen angår forgæves.

Jeg tror også, at det kan være en rettesnor, hvis barnet har svært ved at lære sig dansk. Mit yngste barn, der kom hertil fra et privat hjem 5 år gammel, lærte dansk på 3 mdr. og hun kunne da konversere fremmede, tage telefonen og svare forståeligt. Mens min ældste datter endnu ved skolegangens start havde problemer med formuleringen, og da havde hun været her i godt og vel 3 år.

Om skolegangen nu kan jeg sige, at hun efter godt 1 måned i læseklinikken fik tiden fordoblet og nu får såkaldt intensiv undervisning. Det får hun også, fordi hun er så motiveret og villig, som de siger. Her i huset har det lettet meget på situationen, fordi vi har fået et meget afslappet forhold til hinanden igen. Hun er selv perfektionist og kan ikke finde på at gå i skole uden at have sine lektier i orden. Hun sidder hellere oppe til kl. 23 end går i seng inden opgaverne er løst.

Det kan godt være jeg er ambitiøs på min datters vegne. I hvert fald ved jeg, at det er et meget stort handicap ikke at kunne læse og skrive. Og min pædagogiske virksomhed gør netop, at jeg dagligt er konfronteret med voksne mennesker med netop dette problem. Det kan måske godt afhjælpes senere, men det gør i hvert fald ikke tilværelsen, hverken i resten af skolegangen eller indtil problemet løses, lettere.

Jeg vil godt nok foretrække, at vi får set på problemet nu - jo før jo bedre.

Jeg håber også, at sådanne indlæg kan åbne øjnene hos nogen, så de kan afhjælpe problemet hos deres egne børn, indse i tide, hvilket problem, der er ved at vise sig, så der kan gøres noget. Og da også at en eller anden psykolog eller læsekliniklærer fik øjnene op for, at her var et problem, der krævede specielle metoder, som vedkommende måske havde interesse for og kunne udvikle. I jo højere grad man gør opmærksom på disse ting, jo snarere kan der blive gjort noget ved dem.

Indlæg om emnet, der kan belyse flere sider om dette emne, er meget velkomne.

Gerda Skovmand Madsen

Større eller handicappede børn.

Nu må "vi gamle" nok igang med at fortælle lidt om vore erfaringer med vore store og/eller handicappede børn.

Det er lidt farligt at begynde at "psykoanalysere" hinanden i så små og fragmentariske portioner, som det er muligt i et lille foreningsblad, det er farligt at generalisere. Når man rører ved ting, der betyder noget for mennesket dybest set, må det være en menneskeret, at det foregår i en nær dialog, hvor alle udtryk kan komme til deres ret. Mon dog ikke de fleste har været "hele vejen rundt" med de ting, der går igen i artiklerne, også med hensyn til "racismen".

Måske er vi ikke de rette til at skrive om disse ting, for vi har begge været rødhårede og fregnede - nu gråner vi i toppen - men selv med stor risiko for at få børn af lignende udseende satte vi 3 i verden. Det var nu ikke faldet os ind, og ingen havde talt med os om, at det burde have været en hindring. (Nu kan man så sige, at det, at jeg reagerer på disse ting, nok skal vise, at det har været et problem for mig, som jeg har fortrængt, for noget må der jo have været med det udseende!) Til trøst kan jeg sige, at min mand undertiden blev drillet, da han var barn, det kan han huske. Nå, kun et af vore børn blev rødhåret. Steen er en stor, flot fyr på 19 år, og han er aldrig blevet drillet.

Spørg til side (mon det nu var spøg?). Ja, sådan kan man blive ved. Men i skrivende stund er Thomas sammen med sine kammerater i 8. kl. på vej til London på lejrskoleophold. Selv om kørestol må medbringes til de længste ture i byen, har der ikke været tale om, at Thomas ikke skulle med.

Måske kender nogle læsere "Thomas fra Korea", hvori jeg fortalte om Thomas's 3 første år i Danmark. Der kunne skrives meget igen. Det kan godt være, at det er svært for mange med de store børn, der har været her længe, at få taget sig sammen til at berette. Det er jo også kun lidt, der kan stå i et blad, om det der sker i et barns og en families liv.

Efter megen og alvorlig snak i familien tog vi i august 1971 beslutningen om at få en ønsket, ny lillebror. Faderen var da 41 år, moderen 43 år og de tre sønner 18, 15 og 10 år gamle. Det var en egoistisk beslutning, for det var vore ønsker, der blev opfyldt, samtidig håbede vi, at vi ville være en acceptabel familie for et andet menneske, en dreng, som vi vidste, havde ønsket sig en familie i Vesten.

Der var vi så den 18. april 1972, da flyveren rullede frem i Kastrup lufthavn. Det var en betagende oplevelse, der indledte Thomas's liv som medlem af vor familie. Det, at hente sit barn ved flyveren, føles som at få, som amerikanerne udtrykker det, "an airborn child".

Thomas var 7 år, da han kom. Han var ret stærkt handicappet af polio. Hans ene ben er et o-ben. Det er i sig selv ubrugeligt, men fungerer alligevel på den måde, at der kan spændes et stativ med fodkapsel til den lille fod (nu str. 4 år) på den øverste del af låret, således at han støtter på "stålbenet", når han går. Han har svagt udviklede muskler i den ene side af kroppen. Det resulterede i en efterhånden meget skæv ryg, men i 1977 gennemgik Thomas en stor operation hos professor Thomasen på Ortopædisk Hospital i Århus. Han fik indsat en stålstang langs rygsøjlen, og nu er hans ryg rettet op. Vi har aldrig, og det skal tages helt bogstaveligt, hørt Thomas klage over optræning og bandagering. I 2 år var hage og nakke i bøjler, der var sat fast på en stor læderbandage. Han klager heller ikke over, at han skal bruge krykker, når han er ude. Han har leget med

børnene på vejen: Cowboys og indianere, sparket fodbold, "ræset" i kørestolen på 2 hjul, når de andre for rundt på cyklerne og klatrede i træer. Ved klassefester er han disc-jockey og har ofte sit eget "anlæg" med. Ved fester i "Lavia" (idrætsforening for handicappede) danser han.

Thomas blev familiens sportsmand!

Hvem havde ventet det, da vi fik den lille fyr på krykker.

Siden 1973 har Thomas svømmet i "Lavia" med undtagelse af 1 år efter operationen. Han træner desuden 2 gange om ugen i den alm. svømmeklub "Neptun". Han har svømmet mange præmier hjem, sidste år fra verdensmesterskaberne for handicappede i Stoke Mandeville i England. Ja, nu praler jeg vist! Selv i Korea er de stolte af ham, han har været i tre koreanske aviser med billede.

Vi har jo ikke forlangt alt det af ham, men han har nydt og nyder samværet med andre, og der er han suveræn i familien. Det er dejligt at kunne et eller andet, især måske når 3 store brødre er dygtige til deres. Vi må se i øjnene, at Thomas ikke kan klare en boglig uddannelse, det har han selv indset, og vi har drøftet det og forklaret ham grundene. Thomas følger pænt med i skolen med grundhold i regning og engelsk. Han er velbegavet, men han er sproglig hæmmet på den måde, at hans abstrakte begrebsverden er mangelfuld. Jeg har talt med forældre til børn, der har været 6-7 år ved ankomsten, de har de samme problemer (der er sikkert undtagelser). Thomas taler dansk som andre, og "konkreterne" er i orden, men de abstrakte begreber grundlægges tidligt, og vi må regne med, at vore adoptivbørn sjældent kommer fra ret stimulerende miljøer. Til gengæld har vi ofte den fordel, at børnene har mødt megen varme hos voksne (her er desværre undtagelser).

Thomas er hittebarn, samlet op på gaden i Seoul ca. 4 1/2 år gammel. Han bærer præg af at have haft gode spædbørnsår. Han evner gode og nære kontakter, det er vigtigere for ham end den boglige uddannelse. For øvrigt har han en meget fin situationsfornemmelse ved læsning af noveller og forståelse af "psykologiske" film, det er blot svært for ham at udtrykke det med klare ord.

Det er planen, at Thomas efter 10. klasse skal 1 år på højskole, antagelig Nørgårds Højskole i Bjerringbro.

Jeg kunne fortælle meget endnu. Men jeg vil blot sige, at vi aldrig har fortrudt, at vi fik vores 4. ønskebarn.

Naturligvis må vi adoptanter løbe den risiko, at vi får et stort barn, der ikke kan trives med den familie, det kommer ind i. Det er ingens skyld. Det er hårdt. Det er en af de risici, der er ved at leve og foretage sig noget, men så må vi give et sådant barn det bedst mulige liv på den bedst mulige måde. Når vi skal tænke på at adoptere, skal vi også tænke på den fremtid, børnene kan få i hjemlandene. Mon ikke vi kan gøre det uden at skulle have dårlig samvittighed? Det ville da være en lykke, hvis der ikke var børn til adoption, fordi alle havde et hjem, men vi må jo leve i den verden, der nu engang er vor.

Skulle nogen ønske at tale med os, er vi til rådighed på tlf. 06 - 42 63 98.

Bente Dall

HISTORIE OG POLITIK.

Jeg føler undertiden, at mange læsere forventer, at Adoption og Samfund skal bekræfte deres ønsker og håb om, at adoption er en lykke, og når vanskelighederne med godkendelsen hos de strikse myndigheder er slut, er alt idel glæde.

Det er det vel også i de fleste tilfælde. Men det behøver ikke at betyde, at man lader hånt om, hvad der i virkeligheden foregår. Jeg mener, det er fuldt forsvarligt at sige: De adopterede børn, hvad enten de er hvide, brune eller sorte, er mine børn og mit problem.

Jeg skal nok bevise, at der ikke er andre problemer med dem, end der er med andre folks biologiske børn. Jeg lukker mig også selv om min lille familie og koncentrerer mig om, som skrevet andetsteds, at de får lektierne læst, madpakke med i skole, får skiftet strømper og undertøj og hvad man nu ellers gør for sine unger. Men ved siden af disse dagligdags opgaver, har jeg da også stunder, hvor jeg tænker lidt videre end til opvasken og rengøringen. Og så ved jeg godt, at der er nogen, der ville stoppe her og sige: Så pas dog din opvask og rengøring og lad os slippe for flere jeremiader. Men hvis jeg gjorde det, stod der nu ikke meget i dette tidsskrift. Selv om der var mange bi-dragydere, tror jeg ikke, der var mange læsere, hvis vi intet andet foretog os end bekræfte vor lykke og i vor naivitet søgte at overbevise hinanden om, hvor "vellykkede" vi var som forældre og måske endog om, hvor meget bedre vore børn var end andre. Jeg så for nylig et oplæg til adoptivforældre om, at et bestemt land havde verdens bedst begavede befolkning. Det er i hvert fald tendentiøst. Og jeg synes godt, at vi kan enes om, - os, der har været heldige i adoption, har fået børn, der har kunnet knytte sig til os og vi til dem, så det af Ingegärd Gardell kaldte psykologiske forældreskab er opstået - at vi sammen må se lidt længere omkring os, gøre vores radius lidt større ikke alene hvad sted angår, men også hvad tid angår. Derfor vil jeg skrive lidt om POLITIK.

Vi kan beskytte vore børn, mens de er små. Vi kan tage dem på armen og gå fra den væmmelige mand, der spørger os om, hvordan vi har fået fat i vort barn. Men den dag børnene når op i de ældste klasser i skolen og derefter, kan vi ikke stå parat og sige, kom nu ind og lad vær med at høre, hvad der siges!

Sagen er nemlig den, at der er megen politik i adoption.

Vi er selv inde på det, når vi snakker om godkendelseskræfter. Vi gisner om der er tendenser i retning af, at man i befolkningen som helhed ikke ønsker for mange fremmedartede, f.eks. Dette spørgsmål er ømfindtligt og er næppe nogetsteds drøftet åbenlyst. Professor Johs. Ipsen, Socialmedicinsk Institut, Århus Universitet, har engang sagt at et udenlandsk islæt på 5% i en befolkning er gavnligt, men derover skaber den problemer. Nu er problemet så, at jeg ikke ved, om han mente psykologisk eller arvemæssigt. Det kan være begge dele. Og ved lejlighed skal jeg få det problem løst. Men vi ved også godt ved lidt eftertanke, at man i en befolkning vil vælge adoptivforældre, der tilhører en gruppe, hvis socialiseringsmønster i al almindelighed anses for ønskværdige. Ønsker vi en befolkning af veluddannede mennesker, der er i stand til at klare sig selv, d.v.s. løse sine egne problemer, vil man naturligvis mene, at de familier, der skal have disse børn, må være i besiddelse af sådanne evner og opdrage deres børn til at blive ligesådan. Ønskede man derimod, at de skulle praktisere en bestemt religion - det kunne (og kan) da også være en bestemt politik - ville man vælge familier, der ville opdrage deres børn til denne ideologi. Sådanne, ikke altid for slet ikke at sige aldrig, definerede kriterier er der nemlig også.

Historien viser, at adoption har haft mange former i tidens løb, det har eksisteret alle vegne, til tider været populært, til andre

tider helt forsvundet. Siden sidste verdenskrig er adoption blevet særligt populært i den vestlige verden. Den har ændret sig fra, at man sørgede for sit eget lands forældreløse børn gennem adoption til, at man adopterer børn af andre racer fra andre verdensdele. Man adopterer også børn, der har været udsat for misrøgt, børn, der i en sen alder har mistet deres forældre, børn, der er handicappede etc.

Tidligere tiders adoption betød som regel en flytning fra een social klasse til en anden, oftest højere. Tendensen er også i dag, at adoptivforældrene er bedre stillede end adoptivbarnets biologiske forældre, adoptivforældrene kan tilhøre en race, der har majoriteten i landet, eller de kan bo i et I-land og tage et barn fra et U-land.

Når man når så langt opstår diskussionen om, hvor godt det egentlig er at adoptere. Man kommer til at tænke på uligheden både i ens eget land og uligheden i verden, landene imellem. Man tænker på den voksende kvindebevidsthed, der går ud på, at kvinder selv bør bestemme, hvor mange børn, de vil have, selv bestemme præventionsmetode, og selv bestemme, hvorledes deres børn skal passes og opdrages.

Hvorledes kan det accepteres, at et land løser sine kvindespørgsmål ved bortadoption af deres børn? Ved at medvirke hertil, er vi til dels også skyld i, at der ikke findes andre og bedre løsninger på disse kvinders problemer. • • •

Det er efter min mening vanskelige spørgsmål, som adoptanterne står med, når de har fået deres barn, og som ingen hjælper dem med at besvare. De klicheer, man henviser folk til at bruge, er utilstrækkelige, når man vil arbejde med sit eget moralske ansvar i adoption.

For at få nogenlunde svar på disse spørgsmål, må man søge tilbage til historien omkring adoption. Lad os f.eks. se på, hvilke betænkkeligheder der er ved adoption:

Adoption har - i hvert fald i den vestlige verden, men også i andre dele af verden - været betragtet som moralsk uheldigt. Fordi de syndige piger, der havde indladt sig med en mand, slap udenom skammen og ansvaret for det barn, hvis forsørgelse i virkeligheden var afsoningen af straffen for brøden. Der tales ikke om, at faderen skulle afsone nogen straf. Herhjemme har vi kendt til, at faderskabsbidraget skulle betales og indtil for nogle år siden, skulle en fader også betale til flerfædrefonden, såfremt han ikke ved en blodprøve kunne udelukkes at være fader til barnet. Der var ingen, der talte om, hvad årsagen til adoptivforældrenes barnløshed var. Den behøvede jo heller ikke at være decideret uskyldig. Er man kommet så langt, ser man allerede en ulighed af den groveste art. Der var kun een ansvarlig: Den biologiske mor! Resten er frikendt på forhånd, moralsk i hvert fald.

Når vi siger, at adoption af børn fra fattigere lande, er et led i den almindelige udbytning, betyder det ikke, at adoption skal stoppes. Men det betyder, at vi har to opgaver:

- 1) at sætte os ind i forholdene og have en klar stillingtagen til problemet den dag ens adoptivbarn spørger os derom.
- 2) at arbejde for, at denne ulighed ophører.

For at forstå, hvorfor en adoptionssag tager så lang tid, er det også vigtigt at vide, hvilke regler man tidligere har fulgt i det pågældende land, når man har talt om adoption.

Følgende 5 former for adoption har været kendt:

- 1) Adoption var en del af det strenge system, der omgav den udvidede familie (familie bestående af flere generationer eller sideled, større end den alm. kernefamilie).
- 2) Adoption mellem slægtninge (hyppigst anvendte form).
- 3) I det gamle Rom og i det traditionelle Japan var adoption et middel til at alliere sig med en indflydelsesrig familie, enten ved adoption af ens egne børn eller ved at lade sig selv bortadoptere.

- 4) Kina og Indien: Adoption indenfor slægten var den foretrukne form, når man søgte et barn til en familie, der ingen sønner havde.
- 5) I primitive samfund var uformelle adoptioner eller plejeanbringelser praksis, især for at cementere slægtskabsbåndene.

Nutidens form for adoption har ændret karakter, idet den har til hensigt at redde et barn fra nød, død eller elendighed - faktisk fra sin biologiske familie.

Ønsket om diskretion i forbindelse med adoption er for asiaterne helt uforståeligt. For dem var det en åben handling, der havde et bevidst formål, som gerne måtte være kendt. Adoption i Vesten har taget netop sin form, fordi der ingen streng tradition har været, og efter opløsningen af den udvidede familie, har der vist sig et behov for at skaffe barnløse familier arvinger. Dette behov tilfredsstilles traditionelt i den hastighed, der er børn som savner et hjem. I den vestlige verden har adoptionsmulighederne indenfor de sidste 10-15 år begrænset sig til det antal børn, som kvinder på grund af udtalt fattigdom, evt. særlig ung alder, eller andre store praktiske vanskeligheder, ikke kunne forsørge. Antallets fald skyldes som bekendt de væsentligt forbedrede preventionsformer og nu legal abort og syndsbegrebets afskaffelse i forbindelse med fødsler uden for ægteskab.

Adoptionsbegrebet er omend det er populært ikke nået ud til hvermand. En overgang tænkte mange unge på, at forholdene i verden var så vanskelige, at de besluttede sig for adoption fremfor at få egne biologiske børn. Praksis har imidlertid vist, at det er vanskeligt at skaffe børn til de familier, der bevisligt ikke kan få egne børn, og derfor har den idealistiske gruppe måttet trække sig tilbage. Men for de fleste er det højeste ønske at få sine egne biologiske børn, og får man ikke det, er adoption næstbedst.

Men for at adoption kunne nå så langt ud som det er i dag, skulle det bevises, at det var godt. Der forskes i adoption, netop fordi der endnu er så megen tvivl om, hvor rigtigt det er. Adoptionsøgende er mennesker, der i deres omgangskreds eller i deres naboskab har set, at adoption er en mulighed, når andre er udelukkede. Men de instanser der arbejder med adoption, stiller sig selv kritiske spørgsmål. Og førend adoption er bevist at være et gode, tør ingen åbenlyst stille sine kritiske spørgsmål.

I belysningen af problematikken, kan følgende diskussion finde sted:

Mistilliden går på:

- 1) Adoptivforældrene og deres motiv, evner og muligheder.
- 2) Myndighederne. Hvad er deres hensigt med adoption? En let måde at skaffe sig af med et forsorgsproblem? Udnyttelse af visse grupper i samfundet, så man kan opnå egne mål. Økonomisk vinding. Manglende indsigt og viden i de psykologiske forhold, der udspiller sig omkring adoption.
- 3) Adoptivbarnets biologiske forældre. Disses umoral og manglende vilje til at tage ansvaret for egne gerninger.
- 4) Den adopterede selv. Vil adoptivbarnet være i stand til at klare sig senerehen. Kan forældrene hjælpe dem igennem de kriser, der siges at ville opstå? Vil de blive en problemfyldt mindretalsgruppe i samfundet som børn og voksne?
- 5) Andre former for mistillid.

Disse er ikke udtømmende. Man kan selv udtænke sig flere mistillidspunkter.

Hvor godt virker adoption så i dag. Vi ved ikke tilstrækkeligt om, hvilken indvirkning det har på de involverede parter. Et er, at forældrene er overstrømmende lykkelige den dag, de får deres barn, som de har ønsket så inderligt. Men vedvarer denne

lykke. Er den stærk nok til at bære kriser? Der findes beviser både for og imod.

Kravene til adoptivforældre er ikke små. De skal være i stand til at hjælpe større adoptivbørn igennem krisen ved kulturskiftet. Vi ved, at adoption ikke er en succes, hvis fortiden begraves. De skal hjælpe svage spædbørn gennem kriser, bakke op om barnet, hvis det har svært ved at klare sig. Jeg tænker her på et eksempel med et adoptantpar, der afleverede deres kronisk syge barn på et hospital efter at have passet det nogle måneder, og fordi skuffelsen var så urimelig stor, havde de ikke kræfter til at stå ved barnets side de sidste dage af dets levetid. I menneskelige relationer er der altid en risiko.

Og hvorledes måles succes ved adoption:

At barnet knytter stærke bånd til adoptivforældre og omvendt er vel en målemetode, og forældrene på det grundlag går ind i forholdet på godt og ondt. Men senere, fra myndighedernes side: At børnene ikke koster samfundet unødigt ved f.eks. i høj grad at skulle belægge pladser på psykiatriske institutioner, behandlingshjem, klinikpladser i skolen og senere som en minoritetsgruppe, samfundet skyder fra sig, evt. ved ikke at ville give dem arbejde. Ved at blive i stand til at forme solide medmenneskelige forhold som voksne? Ved at blive gode samfundsborgere og gode til at tjene penge?

Her må man også se på antallet af adoptivbørn. Er det et gode, at der er mange adoptivbørn, eller er det bedre der er få? Når der forskes, må denne forskning sammenlignes med andre børneundersøgelser, ikke blot med en kontrolgruppe, men med andre foretagne undersøgelser.

Adoptivfamilien har stærke og svage sider. Ikke alle virker til barnets fordel. Men undersøgelser har vist, at adoptivforældrenes bevidste ønske om et barn i meget høj grad bortvejrer den belastende oplevelse adoptivbarnet har haft. Der er også beviser på, at adoptivbørn ofte føler sig næstbedst, både fordi forældrene ikke ønskede adoptivbarnet først, men deres biologiske barn, men også fordi det allerede er blevet kasseret een gang.

Psykologiske problemer, som voksne adoptivbørn skulle lide af, er frykten for en ny adskillelse fra dem, det har knyttet sig til. Det kan igen føre til uvilje og ængstelse for at knytte sig til andre. Man mener også at have observeret, at adoptivbarnet ikke har så stærkt et incesttabu som biologiske børn.

Positivt er, at adoptivbarnet ved, det er ønsket. Det er omgivet af så megen omsorg og opmærksomhed, så det kommer til at ligne enebarnet. Man siger, at de bliver bekymrede personer med høje aspirationsniveau. De skulle også blive neurotiske, men som voksne fantastisk lidt påvirkede af deres neurose. Hvad angår sammenligninger med andre børnegrupper kan man indvende, at de aldrig kan gælde for adoptivbørnene har en helt anderledes livserfaring.

Andre spørgsmål som skal med i diskussionen er, hvilken slags forældre er de bedste adoptivforældre? Igen et politisk spørgsmål: Hvad er det for et produkt, vi vil have? Socialrådgivere, der har et afgørende ord at skulle have sagt ved godkendelserne af adoptivforældre, er formentlig et ægte produkt af det danske demokrati og ønsker, at så bredt et udsnit af den danske befolkning godkendes til adoption. Bortvælges skal kun de familier, man har en sikker fornemmelse af er uegnede. Personligt tror jeg, socialrådgivere i al almindelighed har en meget bred og rummelig indstilling til, hvem der skal være adoptivforældre. Det virker igen selekterende, idet de netop forlanger rummelighed hos adoptivforældrene, således at ansøgere med meget stærke personlige holdninger, der går i en mere speciel retning, ikke vil blive godkendt, når man fornemmer, at den vil virke begrænsende på adoptivbarnets muligheder.

Selv er jeg ved at komme ind på en teori om, at adoptivforæl-

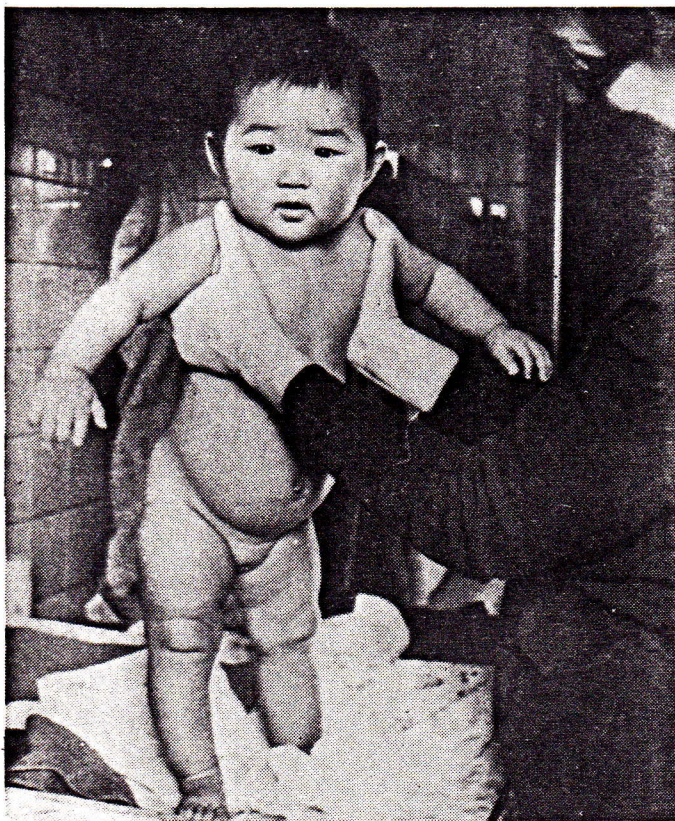
dre på en eller anden måde skal vise en attachment-adfærd, der giver sandsynlighed for at de vil kunne knytte sig til barnet. Attachment begrebet er omtant i John Bowlby's bog om Attachment og andre forfattere, der har forsket omkring spædbørn har yderligere arbejdet med begrebet. Det betyder, at en mor eller far inden og når de får barnet har en adfærd, der får dem til at åbne sig for barnet og acceptere det som deres eget, en særlig modtagelighed, som man ser hos fødende, f.eks. Barnet er også udstyret med en attachment-adfærd (tilknytningsadfærd) og børn, der f.eks. ikke har forældre eller andre tilknytningspersoner, er som regel rede til at knytte sig til nye forældreobjekter. I det hele taget er denne attachmentadfærd mellem barn-forældre det afgørende i den indledende fase i adoptionsforholdets forløb.

Jeg er slet ikke færdig med at skrive om adoptivbørn og historie. Jeg vil i det næste nummer skrive om de mange former, der eksisterer, praksis gennem tiderne, holdninger og fordomme omkring adoption.

Afsluttende vil jeg sige, at selv om vi kan stille mange hypoteser op, som kan gøre både adoptionsansøgere, adoptanter, adoptionsarbejdere og andre usikre og betænkelige, er der indtil i dag fremkommet mange positive udsagn om adoption. Vi må blot være opmærksomme på, at adoption også skal anskues i tid og sted, så evt. uheldige virkninger kan forebygges. Her tænker jeg på politiske strømninger i tiden, der kan udvikle sig til negative faktorer for adoptivbørn fra andre kulturer. Men så mener jeg også, det skal siges, at adoptivforældre i høj grad har været medvirkende til at åbne for nye adoptionsmuligheder, for hjælpearbejder i mange lande, for at flere kunne få lov at adoptere, for at udbrede kendskabet til adoption. Uden adoptanterne selv eksisterede der ikke den form for adoption vi har her i landet, og det må i sig selv være et bevis på, at de positive sider af sagen er overvejende.

Gerda Skovmand Madsen

PS! I skrivende stund er dead-line overskredet, så jeg kan ikke nå at få indlægget på afstand, så de groveste fejl kan fraserteres. Indlæg - for og imod - er meget velkomne, så vi efterhånden får et helhedsbillede over adoption før og nu.

ADOPTION OG SAMFUND

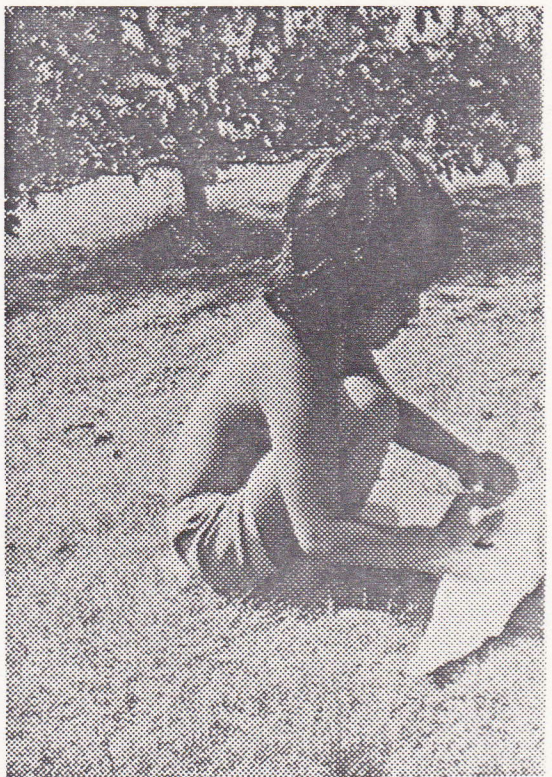
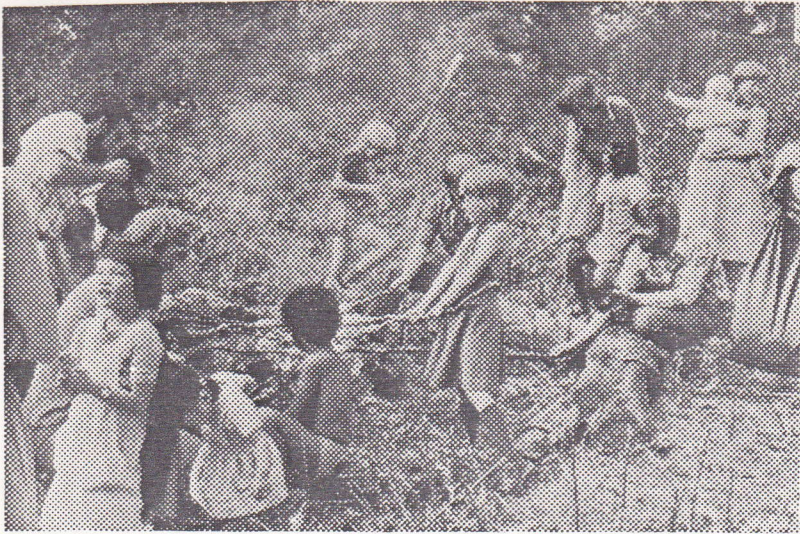
udkommer igen i september. Dead-line 26. august 1980. Vi vil gerne fortsætte med adoptionernes historie, men kunne tænke os at starte efteråret med indlæg om "Enebørn - søskende", "Skal vi adoptere et eller to børn", vi vil gerne have erfaringer og overvejelser. Ligeledes vil vi gerne have indlæg om erfaringer med ældre adoptivbørn, børn, der er kommet hertil som 3-årige og derover, men også om adoptivbørn, der nu er ved at være store. Hvorledes klarer de sig, hvordan går det? Vi vil gerne vide noget om, hvad man vil fortælle sine børn, når de skal have noget mere konkret at vide om adoption eller måske rettere, når de forlanger at få bedre besked. Det sker omkring pubertetens indtræden. Hvad fortæller vi dem? Hvilke udfordringer møder de? Hvordan ser de på og hvordan forklarer vi dem, om det politiske system i deres hjemland?

Man behøver ikke undskylde, at man kommer med et indlæg, man behøver heller ikke trække bedrevindende på skuldrene og sige, at nu bliver diskussionen da så naiv, at man bliver nødt til at komme med en indsigelse. Man kan skrive om sine erfaringer som de er. Ingen erfaringer er for ringe eller for gode til at andre kan lære af dem. Der står nu en god lang sommer for døren og læserne har nu tid til at skrive en lang god artikel til Adoption og Samfund, så ikke kun de sædvanlige forfatternavne skal stå for indholdet.

God sommerferie.

Gerda Skovmand Madsen

6200 ABENRA

282 DET SØNDERSKE
LANDSBIBLIOTEK

ISSN 0106 - 0678
MEDIM offset